

ЗАКОН ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ ЗАДРУГИ

(консолидиран текст – неофицијална работна верзија-
Сл.весник на РМ бр.23 од 14.02.2013 год., бр. 51 од 31.03.2015 год., бр.193 од
06.11.2015 год. и бр.39 од 29.02.2016 год.)

Член 1

Цел и содржина на законот

(1) Со овој закон се уредуваат условите, начинот и постапката за основање, регистрација, работење, видот и обемот на земјоделските задруги, поттикнувањето и развојот на земјоделското задругарство како и надзорот над работењето на земјоделските задруги.

(2) За се што не е регулирано со овој закон ќе се применуваат одредбите од Законот за задругите.

Член 2

Поим за земјоделска задруга

(1) Земјоделска задруга е организациона форма на доброволно здружување на земјоделски стопанства заради остварување на нивните економски, социјални, културни и други интереси и потреби при вршење на земјоделската дејност.

(2) Членовите на земјоделската задруга се еднакви и рамноправни – имаат еднакви права и еднакви обврски во одлучувањето по принципот еден член еден глас.

(3) Земјоделската задруга се стекнува со својство на правно лице со уписот во Регистар на други правни лица во Централниот регистар на Република Македонија.

Член 3

Начела на земјоделските задруги

(1) Земјоделските задруги во својата работа како и во односите помеѓу членовите се должни да се придржуваат на добрите деловни правила, правилата за добра земјоделска пракса, како и согласно следните начела:

- Доброволно и отворено членство;
- Транспарентност и заедничка контрола од членството;
- Економско делување на членовите на задругата;
- Самостојност и независност;
- Обезбедување на обука и информирање на членството;
- Соработка меѓу земјоделските задруги;
- Обезбедување на одржлив развој;

Член 4

Супсидијарна примена

За постапките за инспекциски надзор се применуваат одредбите од Законот за инспекциски надзор и Законот за Државен земјоделски инспекторат, доколку со овој закон не е поинаку уредено.

Член 5

Дејности на земјоделските задруги

(1) Земјоделската задруга дејностите ги остварува во областа на примарното земјоделско производство, преработките на земјоделските производи, трговијата со земјоделските производи и преработки, услугите поврзани со овие дејности, како и трговијата и услугите поврзани со средствата кои се користат во процесот на примарното земјоделско производство и преработките на земјоделските производи.

(2) Со цел унапредување на производството и функционирањето на земјоделските задруги, дејностите од став 1 на овој член се вршат преку соработка во:

- растителното производство на одредена земјоделска култура на одредена површина;
- сточарското производство со одреден број на добиток, пчеларство со одреден број на пчелни семејства и аква културата со одреден капацитет на производство;
- договарање на производство и испорака на производи со одредена количина и вредност, набавка на репродуктивен материјал, услуги во делот на заштитата на растенија и животни;
- вршење на услуги од страна на земјоделската задруга со земјоделска механизација и опрема како и услуги за чување и одржување на земјоделска механизација;
- вршење на услуги од страна на земјоделската задруга за складирање, чување, преработка и доработка на земјоделски производи;
- вршење на услуги од страна на земјоделската задруга за наводнување на земјоделските површини преку користење на системи за наводнување врз основа на претходно склучен договор со надлежниот субјект за вршење на водостопанска дејност и
- вршење на административно – технички и стручни работи;.

(3) Начинот на вршење на дејноста преку соработка во вршењето на услугите од ставот (2) алинеја 6 на овој член поблиску го пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 6

Обем на земјоделски задруги

(1) Земјоделската задругата може да биде од мал или од голем обем. Обемот на земјоделската задруга се определува во зависност од бројот на членовите на задругата како и нивните производствени капацитети.

(2) Земјоделската задруга од мал обем е задруга со најмалку 10, а најмногу 19 членови, а земјоделска задруга од голем обем е задруга со најмалку 20 членови.

(3) Производствените капацитети кои се во функција на дејноста на земјоделската задруга треба да исполнуваат просторни, технички, технолошки и инфраструктурни услови.

(4) Поблиските услови од став (3) на овој член ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 7

Услови за основање на земјоделска задруга

(1) Земјоделска задруга може да основаат најмалку 10 земјоделски стопанства евидентирани во Единствениот регистар на земјоделски стопанства.

(2) Земјоделските стопанства ја задржуваат правната форма која ја имале пред зачленувањето во земјоделската задруга.

(3) Едно земјоделско стопанство може да членува во повеќе земјоделски задруги.

(4) Едно земјоделско стопанство, член во земјоделската задруга, не може да има повеќе од 30% од вредноста на производствените капацитети во земјоделската задруга.

Член 8

Фирма на земјоделската задруга

- (1) Во називот на земјоделската задруга регистрирана согласно овој закон мора да содржи назнака дека се работи за земјоделска задруга со ограничена или неограничена одговорност.
- (2) Земјоделската задруга води сметководство согласно одредбите од Законот за трговските друштва.

Член 9

Регистар на земјоделски задруги

- (1) Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство востановува и води Регистар на земјоделски задруги (во понатамошниот текст Регистар).
- (2) Формата, содржината и начинот на водење на Регистарот го пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 10

Обврска за регистрација

- (1) Земјоделската задруга е должна во рок од 30 дена од денот на основањето да се регистрира во Регистарот со поднесување на барање до Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.
- (2) Земјоделската задруга е должна секоја промена на податоците што се впишуваат во Регистарот да ја пријави во рок од 30 дена од денот на настанувањето на промената.
- (3) Ако земјоделската задруга ги исполнува условите од член 7 од овој закон, Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство донесува решение за упис во Регистарот во рок од 30 дена од денот на поднесувањето на барањето за упис во Регистарот.
- (4) Регистрацијата на земјоделската задруга се врши врз основа на следните докази:
 - Решение од централен регистар за упис на правното лице,
 - Решение за запишување на земјоделското стопанство во единствениот регистар на земјоделски стопанства и
 - Статут на земјоделската задруга.
- (5) Овластеното службено лице во Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство кој ја води постапката за упис во регистарот е должно доказите од ставот (4) на овој член да ги прибави во рок од три дена од денот на приемот на барањето од надлежниот јавен орган.
- (6) Овластеното службено лице од надлежниот јавен орган од кој се побарани доказите од ставот (5) на овој член е должно да ги достави бараните докази во рок од три дена од денот на приемот на барањето.

Член 11

Евиденција во земјоделската задруга

- (1) Земјоделската задруга е должна да води евиденција на членовите и на производствените капацитети на членовите и на задругата.
- (2) Формата, содржината и начинот на водење на евиденцијата ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 12

Статут на земјоделската задруга

(1) Статутот на земјоделската задруга мора особено да содржи одредби за следниве прашања:

- фирма и седиште на задругата;
- цели на задругата;
- создавањето на главнината на задругата;
- запишување удели во задругата што не се плаќаат во пари, туку во предмети или права, опишување на предметите и правата, начин на нивното вреднување и изразување во парична противвредност и податоци за членот што ги запишал ваквите удели;
- имотот при основањето на задругата, начинот на вложувањето, правниот режим на стекнатите недвижности или подвижни предмети и податоци за лицата кои вложиле предмети или права;
- органи на управување и начин на застапување;
- начин на објавување на одлуките на задругата;
- име и презиме или фирма, адреса или седиште и државјанство на членовите на задругата;
- приемот во членството на задругата и начинот на престанок на членството;
- парични и непарични обврски на членовите, видот и висината;
- личната одговорност на членовите и нивната обврска за некои натамошни или дополнителни уплати;
- управувањето и застапувањето, начинот на измена на статутот и начинот на донесување на одлуките од страна на собранието;
- проширување или ограничување на правото на глас и
- начинот на пресметување и начинот на поделба на добивката и на остатокот од стечајната или ликвидационата маса;
- обемот на задолжителната соработка на членот на земјоделската задруга и земјоделската задруга;
- начинот на распределбата на финансиската поддршка што ја добива земјоделската задруга.

Член 13

Имот на земјоделската задруга

(1) За имот на земјоделската задруга се смета:

- имотот стекнат преку вршење на дејноста на земјоделската задруга;
- производствените капацитети во сопственост на земјоделската задруга, и
- уделите на задругарите;

(2) Членовите на земјоделската задругата го задржуваат правото на сопственост врз производствените капацитети што врз основа на договор ги здружуваат во земјоделската задруга, освен ако сопственоста ја пренеле на земјоделската задруга.

(3) Имотот на земјоделската задруга и припаѓа на земјоделската задруга и служи за вршење на нејзините дејности и подмирување на нејзините обврски.

Член 14

Право на финансиска поддршка

(1) Земјоделските задруги формирани и запишани во Регистарот согласно одредбите на овој закон имаат право на финансиска поддршка согласно овој и Законот за земјоделство и рурален развој.

Член 15

Финансиска поддршка за основање на земјоделски задруги

(1) Финансиската поддршка за основање на земјоделските задруги е наменета за покривање на дел од трошоците за: основање на земјоделската задруга, воспоставување на административни и технички капацитети, помош за ангажирање на стручни лица, помош за организирање на информативни и промотивни активности и обуки на кадровскиот потенцијал и членовите на земјоделската задруга.

(2) Финансиската поддршка од став 1 на овој член може да се однесува и на исплата на плата за лице управител на земјоделската задруга која согласно пропишаните услови може да остварува право на помош од овој вид, во висина од 100% во првата година, од просечната плата исплатена во Република Македонија за претходната година, со намалување од 20% за секоја наредна година, во период не подолг од пет (5) години.

(3) Финансиска поддршка на земјоделските задруги од голем обем може да им се додели и за ангажирање на едно лице од областа на земјоделските науки и ветерината, согласно видот на земјоделската задруга, во висина не повеќе од просечната плата исплатена во Република Македонија за претходната година.

Член 16

Финансиска поддршка за функционирање на земјоделски задруги

(1) Земјоделските задруги од мал обем може да добијат дополнителни директни плаќања за тековната година до 7,5% за производството кое го имаат произведено и продадено преку задругата.

(2) Земјоделските задруги од голем обем може да добијат дополнителни директни плаќања за тековната година до 15%, за производството кое го имаат произведено и продадено преку задругата.

(3) Земјоделските задруги може да добијат поддршка за наводнување, во вид на надоместок на дел од трошоците за наводнување, за производствените капацитети во и на задругата, и тоа, во висина која нема да надминува 20% од трошокот за наводнување за задругите од мал обем и 30% за задругите од голем обем, но не повеќе од 400.000 денари, на годишно ниво.

(4) Земјоделските задруги може да добијат финансиска поддршка за премии за осигурување, во вид на надоместок на дел од трошоците за осигурување, и тоа, во висина која нема да надминува 70% од трошокот за осигурување на производните капацитети на земјоделската задруга од мал обем и 80% за осигурување на производните капацитети на земјоделската задруга од голем обем, но не повеќе од 3.000.000 денари, на годишно ниво.

(5) Финансиската поддршка за земјоделските задруги може да се однесува и за набавка на земјоделска механизација, согласно годишната програма за финансиска поддршка на руралниот развој, и истата може да се додели како помош чија висина не надминува 90% од вкупната вредност на набавката.

Член 17

Надзор

(1) Надзор над спроведувањето на одредбите на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон врши Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(2) Инспекциски надзор врши Државниот инспекторат за земјоделство преку државните инспектори за земјоделство согласно Законот за државен земјоделски инспекторат.

Член 18

Прекршочна постапка

(1) Прекршочна постапка за прекршоците предвидени со овој закон ја води прекршочна комисија формирана согласно со Законот за Државниот инспекторат за земјоделство.

(2) Пред поднесување на барање за прекршочна постапка, за прекршоци предвидени во овој закон, се води постапка за порамнување согласно одредбите од Законот за Државниот инспекторат за земјоделство.

Член 19

Прекршочни одредби

(1) Глоба во износ од 500 евра во денарска против вредност ќе се изрече за прекршок на земјоделска задруга ако:

- називот на земјоделската задруга не содржи назнака дека се работи за земјоделска задруга (член 8 став 1)

- не води и не чува евиденција на членовите и на производствените капацитети на земјоделската задруга (член 11 став 1);

(2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за земјоделската задруга ќе му се изрече и на одговорното лице на земјоделската задруга за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(3) За прекршоците од ставот (1) на овој член, освен глоба, на земјоделската задруга ќе и се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на дејност во траење до 30 дена.

Член 19-а

(1) Одмерувањето на висината на глобата за земјоделската задруга се врши согласно Законот за прекршоците.

Член 19-б

(1) Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на овластеното службено лице во министерството ако:

- не одлучи по барањето во рок од 30 дена од денот на приемот спротивно на член 10 став (3) од овој закон и

- не ги прибави доказите во рок од три дена на приемот на барањето спротивно на член 10 став (5) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на овластеното службено лице од јавниот орган од кој се побарани доказите и податоците ако не ги достави бараните докази и податоци во рок од три дена спротивно на член 10 став (6) од овој закон.

(3) За прекршоците од ставовите (1) и (2) од овој член прекршочна постапка води и прекршочна саннкција изрекува надлежен суд.

Член 20

Обврска за усогласување

(1) Земјоделските задруги кои се формирани пред влегувањето во сила на овој Закон, се должни да ја усогласат својата работа и општите акти со одредбите на овој Закон, и да се регистрираат во Регистарот во период не подолг од 12 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Земјоделските задруги кои нема да ја усогласат својата работа и општите акти во рокот утврден во став 1 на овој член, немаат право на финансиска поддршка согласно овој закон.

Член 21

Поблиски прописи

Прописите предвидени со овој закон, ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој Закон.

Член 22

Престанување на важење

Со денот на влегување во сила на овој закон, престануваат да важат одредбите од Глава трета “Земјоделска задруга како вршител на земјоделска дејност” од Законот за вршење на земјоделска дејност (“Службен весник на Република Македонија” бр: 11/2002, 89/2008, 116/2010 и 53/2011).

Член 23

Влегување во сила

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.